

Sygn. akt IV Cz 328/14

POSTANOWIENIE

Dnia 5 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku, IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Dorota Curzydło (spr.)

Sędziowie SSO Elżbieta Jaroszewicz

SSO Andrzej Jastrzębski

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2014 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. M.

przeciwko J. M.

o zniesienie wspólności majątkowej małżeńskiej

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Człuchowie zawarte w punkcie 2 (drugim) wyroku z dnia 10 marca 2014 r. sygn. akt III RC 23/14

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie i zasądzić od pozwanego J. M. na rzecz powódki A. M. kwotę 280 (dwieście osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

sygn. akt IV Cz 328/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Człuchowie zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 560 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania uznając, że pozwany przegrał sprawę w całości, co uzasadnia obciążenie go całością kosztów na podstawie art. 98 k.p.c.

Z postanowieniem tym nie zgodził się pozwany, który wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i nie obciążanie go kosztami postępowania. Zarzucił, że uznał żądanie pozwu przy pierwszej czynności zatem nie sposób uznać, że dał powódce powód do wytoczenia sprawy. Zarzucił także, że nie mógł porozumieć się z powódką w zakresie majątku wspólnego przy czym winą za brak porozumienia obciążył powódkę. Zarzucił także, że jego sytuacja majątkowa nie pozwala na poniesienia tak wysokich kosztów, które stanowią połowę jego zarobków.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie w części zasługiwało na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie istniały podstawy do zastosowania art. 102 k.p.c., chociaż nie w zakresie w jakim domagał się tego pozwany. Zgodnie z art. 102 k.p.c.. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Ustawodawca nie definiuje pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, toteż ich kwalifikacja należy do sądu, który — uwzględniając całokształt okoliczności konkretnej sprawy — powinien kierować się własnym poczuciem sprawiedliwości. Do kręgu tych okoliczności należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej z dnia 14 stycznia 1974r. II CZ 223/73 LexPolonica nr 322139).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażony został pogląd, zgodnie z którym o tym, czy w konkretnej sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek może m.in. decydować sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą. Jeżeli prowadzi ona proces w sposób nielojalny, np. przez usiłowanie wprowadzenia sądu w błąd, albo celowo dąży do przewleczenia procesu lub zwiększenia jego kosztów, to taka strona nie zasługuje na potraktowanie jej w uprzywilejowany sposób i na zwolnienie od zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973r., II CZ 210/73, LexPolonica nr 322133). Jednocześnie wskazuje się, że art. 102 k.p.c. nie wymaga, żeby strona wygrywająca sprawę, na rzecz której nie został zasądzony zwrot kosztów procesu, postępowała niewłaściwie lub żeby można było jej przypisać jakąkolwiek inną postać winy (tak: postanowienie Sądu Najwyższego - Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 7 stycznia 1982 r. II CZ 191/81 LexPolonica nr 320029). Ponadto okolicznością uzasadniającą zastosowanie art. 102 k.p.c. może być również subiektywne przekonanie strony przegrywającej proces o słuszności swego stanowiska (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1979r. III PR 78/79, OSPiKA 1980, nr 11, poz. 196 z glosą W. Siedleckiego). Zdaniem Sądu Okręgowego do kręgu okoliczności, które mogą decydować o zastosowaniu art. 102 k.p.c. jest również rodzaj, charakter sprawy. Istnieją bowiem takie kategorie spraw, których strony nie mogą rozstrzygnąć polubownie i konieczne jest wystąpienie ze stosownym żądaniem do sądu. Do tego rodzaju spraw zaliczyć należy sprawy o zniesienie z datą wsteczną wspólności majątkowej małżeńskiej. O zniesieniu wspólności majątkowej w takim zakresie zdecydować może jedynie sąd wyrokiem. Wskazana specyfika sprawy oraz postawa pozwanego, który uznał żądanie pozwu przemawiają zdaniem Sądu Okręgowego za uznaniem, iż w sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek o jakim mowa w art. 102 k.p.c. Brak jest jednak zdaniem Sądu podstaw do nieobciążania pozwanego kosztami postępowania w całości. Skoro uregulowanie sytuacji prawnej obu stron wymagało wniesienia sprawy, obie strony w równym stopniu powinny ponieść koszty z tą sprawą związane.

Wobec powyższego na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie obniżając zasądzoną kwotę kosztów procesu o połowę a na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie w pozostałym zakresie